

2.3. Riječi mogu povrijediti

Pokušaj se s pomoću crteža prisjetiti načina kojima ljudi danas komuniciraju digitalnim medijima. Kakva su tvoja iskustva s mobilnim uređajima, internetom i drugim digitalnim medijima?

Ljudi danas komuniciraju digitalnim medijima i iskustva koja imaju, kao i u stvarnome životu, mogu biti i dobra i loša. Odnosi koje stvaraš s drugim ljudima digitalnim medijima razlikuju se od odnosa koji se razvijaju u stvarnome životu. Razlozi su jednostavni:

- Ljudi su izravniji i hrabriji u *online* komunikaciji jer osobi s kojom razgovaraju ne vide lice.
- Takva komunikacija nema govora tijela koji olakšava razumijevanje.
- Zlobni komentari imaju snažniji utjecaj jer mogu biti javni.

Kad si *online*, moraš biti oprezan u komunikaciji s drugima jer će to utjecati na odnose s tim ljudima u stvarnome životu. **Dobronamjernim i pristojnim ponašanjem možeš steći nove prijatelje.** Ipak, kad si na mreži, možeš nekoga i povrijediti, možda i nenamjerno. To se može dogoditi jer ne vidiš kako tvoje ponašanje utječe na osobu s kojom komuniciraš.

Zato se prema drugima moraš odnositi pažljivo i s poštovanjem, ni u kojemu slučaju nepošteno, nepravedno i neodgovorno. Budi pažljiv jer samo jedan klik miša može utjecati na živote drugih. Sve nesporazume moraš razjasniti što prije izravnom internetskom komunikacijom ili uživo s osobom s kojom su nesporazumi nastali.

2.3. Riječi mogu povrijediti

Evo nekoliko pravila kojih bi se trebalo pridržavati u *online* komunikaciji:

Poštuj privatnost drugih kad si na mreži: ne širi ni o kome glasine, ne dijeli informacije o nekome kao ni fotografije bez njegova dopuštenja.

Poštuj tuđi virtualni prostor: ne gledaj ni u čije dokumente ili u računalo.

Nastoj ljude ne isključivati ni iz stvarnoga života ni *online*.

Ne pokušavaj ljude okretati jedne protiv drugih: kad od nekoga činiš nasilnika, to je jednako kao da si i sam nasilnik.

Slijedi pravila iz stvarnoga života u virtualnome svijetu: nikada ne piši nekome ono što mu ne bi mogao reći u lice. Ako imaš potrebu nešto napisati kad si ljut, najprije dobro razmisli.

Tvoji vršnjaci vole biti na mreži i upotrebljavati mobilne uređaje za slanje elektroničke pošte, razgovaranje (*chat*), gledanje videozapisa, slanje poruka, igranje računalnih igara i za pisanje zadaća.

Zato dobro razmisli kada se upuštaš u *online* komunikaciju i uvijek na pameti imaj osjećaje drugih. Od iznimne je važnosti pažljivo razmisliti kako i što objaviti, napisati, poslati u poruci ili objaviti na internetskim stranicama.

Ponekad ćeš, vjerojatno, dobiti i neku poruku zbog koje ćeš se osjećati loše, uznemireno i tužno. To će možda biti posljedica nečije nepromišljenosti, ali kad netko namjerno upotrebljava internet i mobilne uređaje kako bi opetovano uznemiravao druge – to je **elektroničko nasilje**.

Tvoje nepromišljene odluke mogu štetiti drugima iako nisi imao namjeru učiniti nešto loše. Imaš moć odlučivanja i zato budi dobronamjieran, jačaj svoja prijateljstva i *online* okruže.

Ponovimo

Provjeri što si naučio i riješi *online* kviz *Riječi mogu povrijediti*, petzanet.HR/Modul3/poveznice.

Dodatne aktivnosti

Potraži dodatne savjete kako bi još više poboljšao svoje vještine internetske komunikacije: petzanet.HR/Modul3/poveznice.

Izradi neki digitalni rad kojim ćeš pokazati svoja pravila pristojnoga ponašanja.